

Věstník MZd ČR, částka 8/2011

Vzdělávací program
specializačního vzdělávání
v oboru
ERGOTERAPIE PRO DOSPĚLÉ

1 Cíl specializačního vzdělávání

2 Vstupní podmínky a průběh specializačního vzdělávání

3 Učební plán

- 3.1** Učební osnova základního modulu
- 3.1.1** Schopnosti a dovednosti po absolvování základního modulu
- 3.2** Učební osnovy odborných modulů - povinné
- 3.2.1** Učební osnova odborného modulu OM 1
- 3.2.2** Učební osnova odborného modulu OM 2
- 3.3** Schopnosti a dovednosti po absolvování odborných modulů

4 Hodnocení výsledků vzdělávání v průběhu specializačního vzdělávání

5 Profil absolventa

- 5.1** Charakteristika výstupních vědomostí, dovedností a postojů, tj. profesních kompetencí, pro které absolvent/ka specializačního vzdělávání získal/a způsobilost

6 Charakteristika akreditovaných zařízení a pracovišť

- 6.1** Akreditovaná zařízení a pracoviště

7 Tabulka modulů

8 Seznam doporučených zdrojů

1 Cíl specializačního vzdělávání

Cílem specializačního vzdělávání v oboru Ergoterapie pro dospělé je získání specializované způsobilosti s označením odbornosti Ergoterapeut pro dospělé osvojením si potřebných teoretických znalostí, praktických dovedností, návyků týmové spolupráce i schopnosti samostatného rozhodování pro činnosti stanovené vyhláškou [č. 55/2011 Sb.](#), o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků.

2 Vstupní podmínky a průběh specializačního vzdělávání

Podmínkou pro zařazení do specializačního vzdělávání v oboru Ergoterapie pro dospělé je získání odborné způsobilosti k výkonu povolání ergoterapeuta dle zákona [č. 96/2004 Sb.](#), zákon o nelékařských zdravotnických povolání, ve znění pozdějších právních předpisů (dále jen „zákon č. 96/2004 Sb.“).

Specializační vzdělávání nemusí být uskutečňováno při výkonu povolání, účastník vzdělávání

však musí před přihlášením se k atestační zkoušce splnit dobu výkonu povolání stanovenou §56 odst. 6 zákona č. 96/2004 Sb.

Část specializačního vzdělávání lze absolvovat distanční formou studia, např. metodou e-learningu apod.

Optimální doba specializačního vzdělávání je 18 - 24 měsíců, kterou lze prodloužit nebo zkrátit při zachování počtu hodin vzdělávacího programu. V případě, že celková délka specializačního vzdělávání se od celodenní průpravy liší, úroveň a kvalita nesmí být nižší než v případě celodenní průpravy.

Vzdělávací program obsahuje celkem 440 hodin teoretického vzdělávání a praktické výuky. Praktická výuka tvoří alespoň 50 % celkového počtu hodin, včetně odborné praxe na pracovištích akreditovaného zdravotnického zařízení v rozsahu stanoveném tímto vzdělávacím programem. Požadavky vzdělávacího programu je možné splnit ve více akreditovaných zařízeních, pokud je nezajistí v celém rozsahu akreditované zařízení, kde účastník vzdělávání zahájil. Akreditovaná pracoviště disponují náležitým personálním, materiálním a přístrojovým vybavením.

Vzdělávací program zahrnuje modul základní a moduly odborné se stanoveným počtem kreditů, přičemž ukončení každého modulu je realizováno hodnocením úrovně dosažených výsledků vzdělávání.

Podmínkou pro získání specializované způsobilosti v oboru Ergoterapie pro dospělé je:

zařazení do oboru specializačního vzdělávání,
výkon povolání v příslušném oboru specializačního vzdělávání minimálně 1 rok z období 6-ti let v rozsahu minimálně 1/2 stanovené týdenní pracovní doby nebo minimálně 2 roky v rozsahu minimálně pětiny stanovené týdenní pracovní doby do data přihlášení se k atestační zkoušce,
absolvování teoretické výuky,
absolvování odborné praxe na akreditovaném pracovišti (minimálně 1 týden) a na pracovištích schválených vedoucím studia, v souladu s platnými právními předpisy a vzdělávacím programem,
získání stanoveného počtu kreditů určených vzdělávacím programem,
úspěšné složení atestační zkoušky.

3 Učební plán

Nedílnou součástí vzdělávacího programu je vedení studijního průkazu a záznamu o provedených výkonech v rámci celé odborné praxe. Počet výkonů uvedených v kapitole 3.2 Učební osnovy odborných modulů - seznam výkonů a jejich četnost je stanoven jako minimální, aby účastník specializačního vzdělávání zvládl danou problematiku nejen po teoretické, ale i po stránce praktické.

3.1 Učební osnova základního modulu

Základní modul ZM	Organizace a legislativa v ergoterapii
--------------------------	--

Typ modulu	povinný	
Rozsah modulu	5 dnů teorie, tj. 40 hodin	
Počet kreditů	20	
Cíl:	Vybavit ergoterapeuta znalostmi potřebnými k organizačnímu a metodickému vedení ergoterapeutické péče.	
Téma	Rozpis učiva	Minimální počet hodin
Vzdělávání dospělých	Úvod do problematiky. Zásady vzdělávání dospělých, cíle, vedení, motivační faktory, hodnocení účastníků SV.	3
Právní problematika ve zdravotnictví	Základní zákonné a prováděcí předpisy ve zdravotnictví. Práva a povinnosti zdravotnických pracovníků. Povinná mlčenlivost. Právní odpovědnost ve zdravotnictví.	3
Moderní management v ergoterapeutické péči	Management a role manažera. Klíčové role a funkce vedoucího pracovníka ve zdravotnictví. Kultura organizace. Strategický management. Management změn. Management času. Budování a řízení pracovního týmu. Personální management a rozvoj lidských zdrojů.	4
Kvalita a bezpečí zdravotní péče	Strategické řízení kvality zdravotní péče. Indikátory kvality ergoterapeutické péče a jejich sledování. Standardy péče ergoterapeutické, správné vedení zdravotnické dokumentace. Řízení rizik a prevence nežádoucích událostí ve zdravotnických zařízeních vč. sledování a vyhodnocení. Externí a interní kontrola kvality.	4
Interpersonální dovednosti ergoterapeuta	Podpůrné techniky zvládnání pracovní zátěže. Techniky komunikace s agresivním pacientem, komunikace se zvláštními skupinami pacientů. Etický přístup k pacientům a jejich blízkým s ohledem na věk, charakter onemocnění, kulturní potřeby apod. Identifikace faktorů ovlivňujících kvalitu života pacientů.	4
Edukace	Edukace pacientů a jiných osob. Specifika edukace dospělých, seniorů, cizinců a zvláštních skupin nemocných. Tvorba edukačních materiálů. Zásady moderní prezentace.	4
Průzkumné a výzkumné šetření v ergoterapii	Charakteristika, specifika a význam ergoterapeutického výzkumu. Techniky výzkumu, výzkumný proces a jeho fáze, etapy výzkumné práce. Volba a způsob vyhledávání vhodných témat (evidence-based practice - praxe založená na důkazech), kritické hodnocení odborných pramenů. Etika výzkumu. Prezentace výsledků, aplikace poznatků do praxe.	5

Vybraná problematika veřejného zdraví	Vymezení problematiky veřejného zdraví, determinanty zdraví a jejich aktuální situace v ČR, aktuální zdravotní politika v evropském kontextu.	2
	Radiační ochrana - ionizující záření, jeho základní druhy a vlastnosti, nepříznivé účinky ionizujícího záření, radiační zátěž obyvatel, způsoby ochrany před ionizujícím zářením, zásady pro pobyt v prostorách se zdroji ionizujícího záření, legislativa v oblasti radiační ochrany, odpovědnosti při využívání zdrojů ionizujícího záření.	2
	Psychiatrická problematika a problematika závislostí - škodlivé užívání návykových látek (NL) a závislostí na NL v ČR. Přehled NL zneužívaných v ČR a jejich vlastností, zdravotní a právní aspekty související se zneužíváním NL a závislostí na NL.	2
Krizový management ve zdravotnictví	Mimořádné události a katastrofy (typy katastrof, definice katastrofy a medicíny katastrof, spektrum postižení). Krizová připravenost (definice, legislativní zázemí, orgány krizového řízení a jejich úkoly, organizace ve zdravotnictví, základní pojmy, plán krizové připravenosti zdravotnického zařízení). Hromadný výskyt postižených (základní pojmy, zdravotnický záchranný řetězec, zdravotnická záchranná služba, traumatologický plán nemocnice - základní úkoly, organizace práce při hromadném příjmu, třídění pacientů). Evakuace nemocnic (zásady evakuace, evakuační plán). Ochrana obyvatelstva (definice a základní pojmy, hlavní zásady, prostředky individuální ochrany, základní vybavení domácnosti, informování obyvatelstva, vzdělávání).	3
Ukončení modulu	Hodnocení, shrnutí, zpětná vazba	4

Výsledky vzdělávání

Absolvent/ka:

zná zásady vzdělávání dospělých,
 umí rozeznat a posoudit neetické a protiprávní chování spolupracovníků a vyhodnotit jeho důsledky,
 zná základní zákonné a prováděcí předpisy ve zdravotnictví a je si vědom/a právní odpovědnosti ve zdravotnictví,
 umí vysvětlit význam pojmu management, řízení a vedení, popsat a vysvětlit kulturu organizace a její význam,
 chápe nutnost vlastního odborného růstu a rozvoje,
 umí rozpoznat své postoje, přístupy, způsob komunikace při personální práci, při efektivním hospodaření a při zjišťování potřeb a přání klientů/pacientů a jejich rodin,
 uvědomuje si neustálou potřebu zvyšování kvality práce a spolupráce,
 zná zásady prevence pochybení ve zdravotnické praxi,
 zná vybranou problematiku edukace pacientů,
 navrhuje a vypracovává plány edukace pacienta, případně rodinných příslušníků a jiných osob,
 postupuje dle moderních a vědecky ověřených metod, podílí se na výzkumných šetřeních a projektech,
 zná účinky ionizujícího záření, systém radiační ochrany, zásady pro uplatňování požadavků radiační ochrany a praktické metody ochrany,
 zná základy krizového managementu a umí se podílet na přechodu činnosti zdravotnického

zařízení ze standardních podmínek do činností za podmínek nestandardních.

Způsob ukončení modulu - Diagnostické metody (např. kolokvium k závěrečné práci na zvolené téma, test, ústní zkouška, apod.)

3.1.1 Schopnosti a dovednosti po absolvování základního modulu

Absolvent/ka základního modulu je připraven/a:

podílet se na kontinuálním zvyšování kvality a bezpečnosti ergoterapeutické péče,
koordinovat práci členů ergoterapeutického týmu,
hodnotit kvalitu ergoterapeutické péče,
identifikovat faktory ovlivňující kvalitu života pacientů,
podílet se na průzkumných a výzkumných šetření,
navrhovat a vypracovávat plány edukace pacienta, blízkých osob,
připravovat edukační materiály.

3.2 Učební osnovy odborných modulů - povinné

Cíl: Připravit ergoterapeuta pro požadované činnosti konkrétního oboru specializace

3.2.1 Učební osnova odborného modulu OM 1

Odborný modul - OM 1	Ergoterapie u dospělých klientů	
Typ modulu	povinný	
Rozsah modulu	10 dnů teorie, tj. 80 hodin	
Počet kreditů	40	
Téma	Rozpis učiva	Minimální počet hodin

Nové poznatky v oblasti jednotlivých klinických oborů z pohledu ergoterapie	<p>Úvod do odborného modulu. Ergoterapie v psychiatrii, psychosociální rehabilitace. Fyzické postižení (pro oblast neurologie, traumatologie, ortopedie, revmatologie, geriatric). Obecná a speciální symptomatologie ve vnitřním lékařství. Vrozené srdeční vady. Získané srdečné vady. Onemocnění endokrinního systému, obezita, diabetes mellitus. Revmatologická onemocnění. Onkologická onemocnění. Obecná a speciální symptomatologie v traumatologii. Totální endoprotéza kyčelního kloubu, kolenního kloubu. Amputace horní a dolní končetiny. Polytraumata. Obecná a speciální symptomatologie v neurologii. Extrapiramidová onemocnění (Parkinsonova nemoc, syndrom apod.). Demyelizační onemocnění (skleróza multiplex apod.). Cévní mozková příhoda. Onemocnění periferních nervů.</p>	39
Ergoterapeutické metody, postupy	<p>Speciální ergoterapeutická diagnostika v jednotlivých klinických oborech (hodnocení fyzických, psychických, smyslových, kognitivních funkcí, hodnocení v oblasti soběstačnosti, práce a volného času). Specializované metodiky a terapeutické přístupy aplikované v ergoterapii (např.: Bobath koncept, přístup dle Affolterové, Bazální stimulace, dlahování horní končetiny, metody tapingu, techniky kognitivní rehabilitace, aplikace nafukovacích dlah). Problematika speciální neurofyzologie (aktuální poznatky o mechanismech řízení hybnosti; řízení posturální motoriky, řízení selektivní hybnosti, řízení úchopových a dosahových funkcí). Biomechanika (v návaznosti na protetiku, korekce postury pro ergoterapeutickou činnost, polohování), zásady ergonomie (přizpůsobení pracovních podmínek výkonostním možnostem pacienta), zásady výběru a aplikace protetických pomůcek. Specifika, zásady a možnosti manipulace (handlingu) u pacientů s poruchou mobility zvláště u stavů: po CMP, s TML, po traumatech, TEP, u interních a geriatrických pacientů atd. Mezinárodní klasifikace funkčních schopností a zdraví a její uplatnění v klinické praxi (v ergoterapii). Ergoterapeutický program u závažných traumat, operačních výkonů. Ergoterapeutický program u onemocnění neurologických onemocnění, u traumatologických onemocnění, u pacientů s interním onemocněním, u pacientů s psychiatrickým onemocněním apod. Nové poznatky v ortetice, protetice, adjuvance. Způsoby edukace pacienta a jeho blízkých.</p>	38
Ukončení modulu	Hodnocení, shrnutí, zpětná vazba.	3

Výsledky vzdělávání

Absolvent/ka:

- zná fáze ergoterapeutického procesu v traumatologii, ortopedii, revmatologii, v neurologii, ve vnitřním lékařství, v psychiatrii, v geriatrici,
- zná a realizuje opatření k zachování co nejvyšší míry soběstačnosti, nácvik běžných denních aktivit,
- poskytuje specifické metody u kognitivních a psychosociálních onemocnění,
- zná nové trendy v oblasti technických a kompenzačních pomůcek.

Způsob ukončení modulu - Diagnostické metody (např. kolokvium k závěrečné práci na

zvolené téma, test, ústní zkouška, apod.)

3.2.2 Učební osnova odborného modulu OM 2

Odborný modul - OM 2	Odborná praxe na pracovišti akreditovaného zařízení	
Odborná praxe	320 hodin praxe	
Počet kreditů	120	
Seznam výkonů		Počet výkonů
Komplexní ergoterapeutické vyšetření zaměřené na analýzu činností a funkčních schopností u pacientů s neurologickým onemocněním (po CMP, TML), jiný neurologický pacient (RSM), po amputaci či po TEP, s psychiatrickým onemocněním, u polymorbidního pacienta nebo pacienta s revmatologickým onemocněním, s ohledem na přidružené diagnózy		4
Komplexní ergoterapeutické vyšetření zaměřené na analýzu činností a funkční schopností u pacientů s patologickou závislostí (např.: alkohol, drogy, apod.)		1
Doložit písemně zpracovanou kasuistiku pacienta s neurologickým onemocněním, s psychiatrickým onemocněním, s traumatologickou diagnózou, a u gerontologického pacienta s ortopedickou diagnózou		5 kasuistik

3.3 Schopnosti a dovednosti po absolvování odborných modulů

Absolvent/ka odborných modulů je připraven/a:

adekvátně provést komplexní ergoterapeutické vyšetření včetně použití odpovídajících hodnotících nástrojů,
 stanovit hlavní problém, cíl terapie, správně volit ergoterapeutické postupy a přístupy, pomoci pacientovi při jeho začlenění do sociálního i pracovního prostředí,
 napomáhat adaptaci na změněné životní podmínky,
 sledovat a vyhodnocovat stav pacientů z hlediska možnosti vzniku komplikací a náhlých příhod,
 doporučovat a provádět nácvik v používání kompenzačních a technických pomůcek,
 navrhnout změny vedoucí k upřesnění ordinací v souladu s funkčním stavem pacienta a jeho změnami,
 provádět hodnocení a nácvik běžných denních činností (ADL), pracovních a zájmových činností, úchopových činností a schopností ruky, kognitivních funkcí atd., v nemocničním a ve vlastním sociálním prostředí,
 vést odbornou praxi.

4 Hodnocení výsledků vzdělávání v průběhu specializačního vzdělávání

Akreditované zařízení přidělí každému účastníkovi specializačního vzdělávání školitele, který je zaměstnancem akreditovaného zařízení. Školitel vypracovává studijní plán a plán plnění praktických výkonů pro praktickou výuku, které má účastník vzdělávání v průběhu přípravy absolvovat a průběžně prověřuje znalosti (vědomosti a dovednosti).

Odborná praxe na odborných pracovištích probíhá pod vedením přiděleného školitele, který je zaměstnancem daného pracoviště, má specializovanou způsobilost v oboru a osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu a potvrzuje splněné výkony.

a) Průběžné hodnocení školitelem:

školitel pravidelně a průběžně prověřuje teoretické znalosti a praktické

dovednosti účastníka specializačního vzdělávání. Do studijního průkazu zapisuje ukončení každého modulu a získaný počet kreditů.

b) Předpoklad pro vykonání atestační zkoušky:

absolvování teoretické a praktické výuky; včetně splnění požadované odborné praxe v akreditovaném zařízení potvrzené ve studijním průkazu a splnění výkonů obsažených ve vzdělávacím programu potvrzené přiděleným školitelem;

získání příslušného počtu kreditů.

c) Vlastní atestační zkouška probíhá dle vyhlášky [č. 189/2009 Sb.](#), ve znění pozdějších právních předpisů.

5 Profil absolventa

Absolvent specializačního vzdělávání v oboru Ergoterapie pro dospělé bude připraven provádět, zajišťovat a koordinovat základní, specializovanou a vysoce specializovanou rehabilitační péči v oboru ergoterapie. Je oprávněn na základě vlastního posouzení a rozhodnutí, v souladu s platnou legislativou, [§75](#) vyhlášky č. 55/2011 Sb., zabezpečovat v rozsahu své specializované způsobilosti stanovené činnosti, ke kterým je připraven na základě tohoto vzdělávacího programu a platné legislativy.

5.1 Charakteristika výstupních vědomostí, dovedností a postojů, tj. profesních kompetencí, pro které absolvent/ka specializačního vzdělávání získal/a způsobilost

Ergoterapeut pro dospělé se specializovanou způsobilostí v oboru ergoterapie je připraven/a:

vypracovávat informační materiály pro pacienty,
navrhovat lékaři změny vedoucí k upřesnění ordinací v souladu s funkčním stavem klienta a jeho změnami,
sledovat a vyhodnocovat stav pacientů z hlediska možnosti vzniku komplikací a náhlých

příhod,
provádět hodnocení a nácvik běžných denních činností (ADL) v nemocničním a ve vlastním sociálním prostředí s použitím specializovaných diagnostických a léčebných postupů,
doporučovat a provádět nácvik v používání kompenzačních a technických pomůcek,
doporučovat úpravy vlastního sociálního prostředí a pracovního prostředí,
edukovat pacienty, případně osoby jimi určené, ve specializovaných ergoterapeutických postupech,
instruovat zdravotnické pracovníky ve specializovaných ergoterapeutických postupech,
hodnotit kvalitu poskytované ergoterapeutické péče,
provádět výzkum zaměřený na odhalení příčin nedostatků v ergoterapii, a vytvářet podmínky pro aplikaci výsledků výzkumu do klinické praxe,
připravovat standardy specializovaných postupů v rozsahu své způsobilosti,
vést specializační vzdělávání v oboru své specializace,
aplikovat specializované ergoterapeutické postupy vycházející z biomechanického, neurovývojového, kognitivně-percepčního, behaviorálního, psychoanalytického, humanistického přístupu nebo z přístupu zaměřeného na skupinu,
provádět hodnocení a nácvik pracovních dovedností s ohledem na charakter duševního onemocnění, aktuální zdravotní stav a věk jedince,
realizovat opatření vedoucí k získání či zachování co nejvyšší míry soběstačnosti, funkční kapacity a začlenění do přirozeného sociálního a pracovního prostředí s důrazem na zachování kvality života osoby,
podílet se na vytváření, koordinaci a realizaci dlouhodobého programu léčby a rehabilitace osob s psychiatrickým onemocněním, mentálním postižením, dále drogově závislých, osob s poruchami příjmu potravy a osob s demencí apod.,
aplikovat specifické ergoterapeutické techniky zaměřené na ovlivnění bolesti,
provádět kognitivní rehabilitaci prostřednictvím ergoterapeutických činností nebo prostřednictvím využití specifických počítačových programů,
edukovat pacienty o prevenci dalšího poškození a režimových opatřeních.

6 Charakteristika akreditovaných zařízení a pracovišť

Vzdělávací instituce, zdravotnická zařízení a pracoviště zajišťující výuku účastníků specializačního vzdělávání musí být akreditována dle ustanovení [§45](#) zákona č. 96/2004 Sb. Tato zařízení musí účastníkovi zajistit absolvování specializačního vzdělávání dle příslušného vzdělávacího programu. Minimální kritéria akreditovaných zařízení jsou dána splněním odborných, provozních, technických a personálních předpokladů.

6.1 Akreditovaná zařízení a pracoviště

Personální požadavky

Školitelem se rozumí zaměstnanec akreditovaného zařízení ve smyslu zákona [č. 96/2004 Sb.](#) ve znění pozdějších právních předpisů, který organizuje a řídí teoretickou nebo praktickou část specializačního vzdělávání.*

Školitelem může být pouze ergoterapeut se specializovanou způsobilostí v oboru specializace a je držitelem „Osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu“.

Výjimku tvoří školitelé vzdělávacích programů, které byly nově koncipovány nebo nebyly dosud realizovány, a školitelé tedy nemohli získat specializovanou způsobilost. Pro výkon

činnosti školitele však musí splnit podmínky, které jsou stanoveny příslušným vzdělávacím programem.

Školitelem může být i jiný zdravotnický pracovník včetně lékaře a ergoterapeut dle §7, odst. 1 a odst. 2 zákona č.96/2004 Sb., pokud je držitelem „Osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu“, po předchozím vyjádření profesní organizace.

Lektorem se rozumí zdravotnický nebo jiný odborný pracovník, který se podílí na výuce v teoretické části specializačního vzdělávání.

Lektorem může být zdravotnický pracovník, který je držitelem „Osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu“.

Lektorem může být i lékař s atestací v příslušném oboru.

Lektorem může být i další odborný pracovník s jinou kvalifikací (JUDr., Ing., atd.), která odpovídá zaměření vzdělávacího programu (předměty jako je ekonomika a financování, právní problematika, krizový management, organizace a řízení, atd.).

Pedagogické schopnosti.

Doklady o odborné, specializované, event. pedagogické způsobilosti.

* Školitelem může být i mentor, pokud splňuje požadavky na školitele stanovené vzdělávacím programem

Materiální a technické vybavení

Musí odpovídat standardům a platné legislativě.

Pro teoretickou část vzdělávacího programu standardně vybavená učebna s PC a dataprojektorem a s možností přístupu k internetu.

Přístup k odborné literatuře, včetně el. databází (zajištění vlastními prostředky nebo ve smluvním zařízení).

Organizační a provozní požadavky

Pro teoretickou část vzdělávacího programu - jiná zařízení, která mají smluvní vztah s poskytovatelem zdravotní péče dle příslušného oboru specializace.

Pro praktickou část vzdělávacího programu - poskytování zdravotní péče dle příslušného oboru.

Pro praktickou část vzdělávacího programu smluvní vztah s jedním nebo více akreditovaným zařízením z důvodu zajištění komplexnosti vzdělávacího programu.

Bezpečnost a ochrana zdraví

Součástí teoretické i praktické výuky je problematika bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce a požární ochrany včetně ochrany před ionizujícím zářením.

Výuka k bezpečné a zdraví neohrožující práci vychází z požadavků platných právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Požadavky jsou doplněny informacemi o rizicích možných ohrožení v souvislosti s vykonáváním praktické výuky, včetně informací vztahujících se k opatřením na ochranu před působením zdrojů rizik.

Kód	Typ	Název	Rozsah	Počet kreditů
ZM	P	Organizace a legislativa v ergoterapii	1 týden T - 40 hodin	20 (á 4 kredity/den)
OM 1	P	Ergoterapie u dospělých klientů	2 týdny T - 80 hodin	40 (á 4 kredity/den)
OM 2	P	Odborná praxe na pracovišti - na neurologickém odd. - na geriatrickém odd. - na psychiatrickém odd. - v protetickém centru - na odd. plastické chirurgie se zaměřením na chirurgii ruky - na akreditovaném rehabilitačním odd. - na traumatologickém odd. - odborné léčebné ústavy, stacionáře, lázně	8 týdnů Pr - 320 hodin z toho: 1 týden - 40 hodin 1 týden - 40 hodin 1 týden - 40 hodin 1 týden - 40 hodin 1 týden - 40 hodin 1 týden - 40 hodin 1 týden - 40 hodin	120 (á 3 kredity/den)
			T - teorie Σ 120 Pr - AZ Σ 320 hodin	
			Celkem 440 hodin	180 kreditů

Vysvětlivky: P - povinné, T - teorie, Pr - praxe, P - AZ - praxe na akreditovaném pracovišti

8 Seznam doporučených zdrojů

Doporučená literatura

AMBLER, Z. Neurologie pro studenty LF. 4.vyd. Praha: Karolinum, 2002. 399 s. ISBN 80-246-0080-3.

ANDERS, M., UHROVÁ, T. Depresivní porucha v neurologické praxi. 1.vyd. Praha: Galén, 2005. 280 s. ISBN 80-7262-306-0.

BÁRTLOVÁ, S. Sociologie medicíny a zdravotnictví, 6., přepracované a doplněné vydání. Praha: Grada, 2005

- BEDNAŘÍK, J. Učebnice obecné neurologie. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2003. 198 s. ISBN 80-210-3309-6.
- BOUČEK, J. Obecná psychiatrie. 1.vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2001. 216 s. ISBN 80-244-0240-8.
- COHEN, R. M. Nejčastější psychické poruchy v klinické praxi. 1. vyd. Praha: Portál, 2002. 199 s. ISBN 80-7178-497-4.
- DYLEVSKÝ, I. Speciální kineziologie. Praha: Grada, 2009. 180 s. ISBN 978-80-247-1648-0.
- FYCHLÍKOVÁ, E. Funkční poruchy kloubů končetin: diagnostika a léčba. 1.vyd. Praha: Grada, 2002. 256 s. ISBN 80-247-0237-1.
- GILBERTOVÁ, S., MATOUŠEK, O. Ergonomie. Optimalizace lidské činnosti. 1.vyd. Praha: Grada, 2002. 239 s. ISBN 80-247-0226-6.
- HALADOVÁ, E., NECHVÁTALOVÁ, L. Vyšetřovací metody hybného systému. 2.vyd. Brno: IDVPZ, 2003. 135 s. ISBN 80-7013-393-7.
- HAŠKOVCOVÁ, H. Ošetřovatelství 10- Manuálek sociální gerontologie. 1.vyd. Brno: Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví, 2002. ISBN 80- 7013-363-5.
- HOLEKSOVÁ, T. Ležící nemocný člověk v domácím prostředí. 1.vyd. Praha: Grada, 2002. 91 s. ISBN 80-247-0212-6.
- HOESCHL, C., LIBIGER, J. - ŠVESTKA, J. Psychiatrie. 1.vyd. Praha: TIGIS s.r o., 2002. 865 s. ISBN 80-900130-1-5.
- HUDEC, J. Ortopédia a traumatológia. rehabilitácia v ortopedii a traumatologii. Trnava: Trnavská univerzita, 2004. 100 s. ISBN 80-89029-75-2.
- JELÍNKOVÁ, J., KRIVOŠÍKOVÁ, M., ŠAJTAROVÁ, L. Ergoterapie. Praha: Portál, 2009. 270 s. ISBN 978-80-7367-583-7.
- KOLÁŘ, P. a kol. Rehabilitace v klinické praxi. Praha: Galén, 2009. 713 s. ISBN 978-80-7262-657-1.
- KALVACH, P. Geriatrie a gerontologie. Praha: Grada, 2004. 864 s. ISBN 80-247-0548-6.
- KOUDELA, K. Ortopedická traumatologie. Praha: Karolinum, 2002. 146 s. ISBN 80-246-0392-6.
- KOUKOLÍK, F. Lidský mozek, funkční systémy, norma a poruchy. 2.vyd. Praha: Portál, 2002. 451 s. ISBN 80-7178-632-2.
- KRAJČÍK, Š. Geriatria. Trnava: Trnavská univerzita, 2000. 82 s. ISBN 80-88908-68-X.
- KULIŠŤÁK, P. Neuropsychologie. Praha: Portál, 2003. 336 s. ISBN 80-7178-554-7.
- LIPPERTOVÁ-GRÜNEROVÁ, M. Trauma mozku a jeho rehabilitace. Praha: Galén, 2009. 148 s. ISBN 978-80-7262-569-7.
- LIPPERTOVÁ-GRÜNEROVÁ, M. Nerurorehabilitace. Praha: Galén, 2005. 350 s. ISBN 80-7262-317-6.

MATOUŠEK, O. Rodina jako instituce a vztahová síť. 3 .vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003. 161 s. ISBN 80- 86429-19-9.

MAŇÁK, P., WONDRÁK, E. Traumatologie: Repetitotium pro studující lékařství. 4. přepr.vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2000. 104 s. ISBN 80-7067-842-9.

MOŽNÝ, I. Sociologie rodiny. 2. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2002. 250 s. ISBN 80-86429-05-9.

MULLPACHR, P., STANÍČEK, P. Geragogika pro speciální pedagogy. Brno: Masarykova univerzita - Pedagogická fakulta, 2001. 115 s. ISBN 80-210-2510-7.

MUMENTHALER, M. Neurologie. 1.vyd. Praha: Grada, 2001. 652 s. ISBN 80-7169-545-9.

NEJEDLÁ, M., SVOBODOVÁ, H., ŠAFRÁNKOVÁ, A. Ošetřovatelství IV/1 : pro 4. ročník SZŠ a VZŠ. Praha: Informatorium, 2004. 190 s. ISBN 80-7333-032-6.

OPAŤSKÝ, J. Neurologické vyšetření v rehabilitaci pro fyzioterapeuty. Olomouc: Univerzita Palackého, 2003. 91 s. ISBN 80-244-0625-X.

PAVLŮ, D. Speciální fyzioterapeutické koncepty a metody. Brno: Cerm, 2003. 239 s. ISBN 80-7204-266-1.

PAVELKA, K., KLENER, O. Revmatologie. Vnitřní lékařství, Svazek VII. Praha: Galén a Karolinum, 2002. 149 s. ISBN 80-7262-145-9.

PAVELKA, K., ROVENSKÝ, J. Klinická revmatologie. Praha: Galén, 2003. 952 s. ISBN 80-7262-174-2.

POKORNÝ, V. Traumatologie. 1.vyd. Praha: Triton, 2002. 307 s. ISBN 80-7254-277-X.

PONĚŠICKÝ, J. Psychosomatika pro lékaře, psychoterapeuty i laiky. Praha: Triton, 2002. 113 s. ISBN 80- 7254-216-8.

PFEIFFER, J. Neurologie v rehabilitaci: studium pro praxi. Praha: Grada, 2006. 351 s. ISBN 978-80-247-1135-5.

PREISS, M., KUČEROVÁ, H. a kol. Neuropsychologie v neurologii. Praha: Grada, 2006. 362 s. ISBN 80-247-0843-4.

RABOCH, J., PAVLOVSKÝ, P. Psychiatrie - minimum pro praxi. 3. vyd. Praha: Triton, 2003. 210 s. ISBN 80-7254-423-3.

RABOCH, J., ZVOLSKÝ, P. Psychiatrie. Praha: Galén, 2001. 622 s. ISBN 80-7262-140-8.

SLEZÁKOVÁ, Z. Neurologické ošetřovatelství. Martin: Osveta, 2002. 146 s. ISBN 80-8063-106-9.

STYX, P. O psychiatrii. Jak žít a jednat s duševně nemocnými lidmi. Brno: Computer Press, 2003. 178 s. ISBN 80-7226-828-7.

SVOBODA, P. Sepse v traumatologii a chirurgii. Praha: Triton, 2004. 199 s. ISBN 80-7254-550-7.

ŠTILEC, M. Pohybové - relaxační programy pro starší občany. Praha: Karolinum, 2003. 94 s. ISBN 80-246-0788-3.

TROJAN, S., a kol. Fyziologie a léčebná rehabilitace motoriky člověka. Třetí přepracované a doplněné vydání. Praha: Grada, 2005. 237 s. ISBN 80-247-1296-2.

TOŠNEROVÁ, T. Ageismus. Průvodce stereotypy a mýty o stáří. 1.vyd. Praha: Ústav lékařské etiky 3. LF UK, 2002. 45 s. ISBN 80-238-9506-0.

URBÁNEK, K. Vyšetřovací metody v neurologii. 2.přepr.vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2002. 125 s. ISBN 80-244-0501-6.

VAŇÁSKOVÁ, E. Testování v rehabilitační praxi - Cévní mozkové příhody. Brno: NCO NZO, 2004. 65 s. ISBN 80-7013-398-8.

VÁGNEROVÁ, M. Psychopatologie pro pomáhající profese. 3.vyd. Praha: Portál, 2004. 870 s. ISBN 80-7178-802-3.

VIŠŇA, P., HOCH, J. Traumatologie dospělých. Příprava ke zkouškám z chirurgických oborů. 1.vyd. Praha: Maxdorf, 2004. 157 s. ISBN 80-7345-034-8.

VODÁČKOVÁ, D. a kol. Krizová intervence. 1.vyd. Praha: Portál, 2002. 543 s. ISBN 80-7178-696-9.

WABERŽINEK, G., KRAJÍČKOVÁ, D. Základy obecné neurologie. 1.vyd. Praha: Karolinum, 2004. 241 s. ISBN 80-0803-0.

WHO. Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví. Praha: Grada, 2009.

ZAVÁZALOVÁ, H. a kol. Vybrané kapitoly ze sociální gerontologie. 1.vyd. Praha: Karolinum, 2001. 97 s. ISBN 80-246-036-8.

ZGOLA, J. M. Úspěšná péče o člověka s demencí. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2003. 226 s. ISBN 80-247-0183-9.